

კოლხური ტყეები

ბუნების უძველესი საგანძური

პროექტი თანადადინანსებულია ჰოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება ღუმოკრატისათვის“.

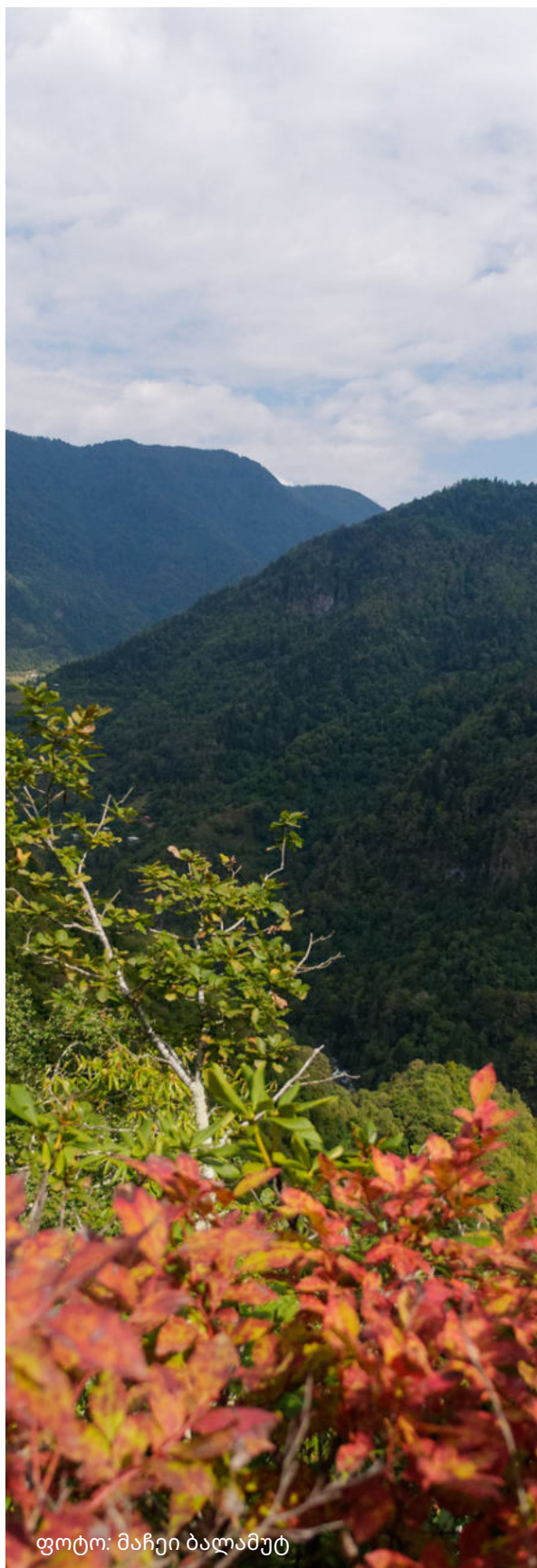
მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

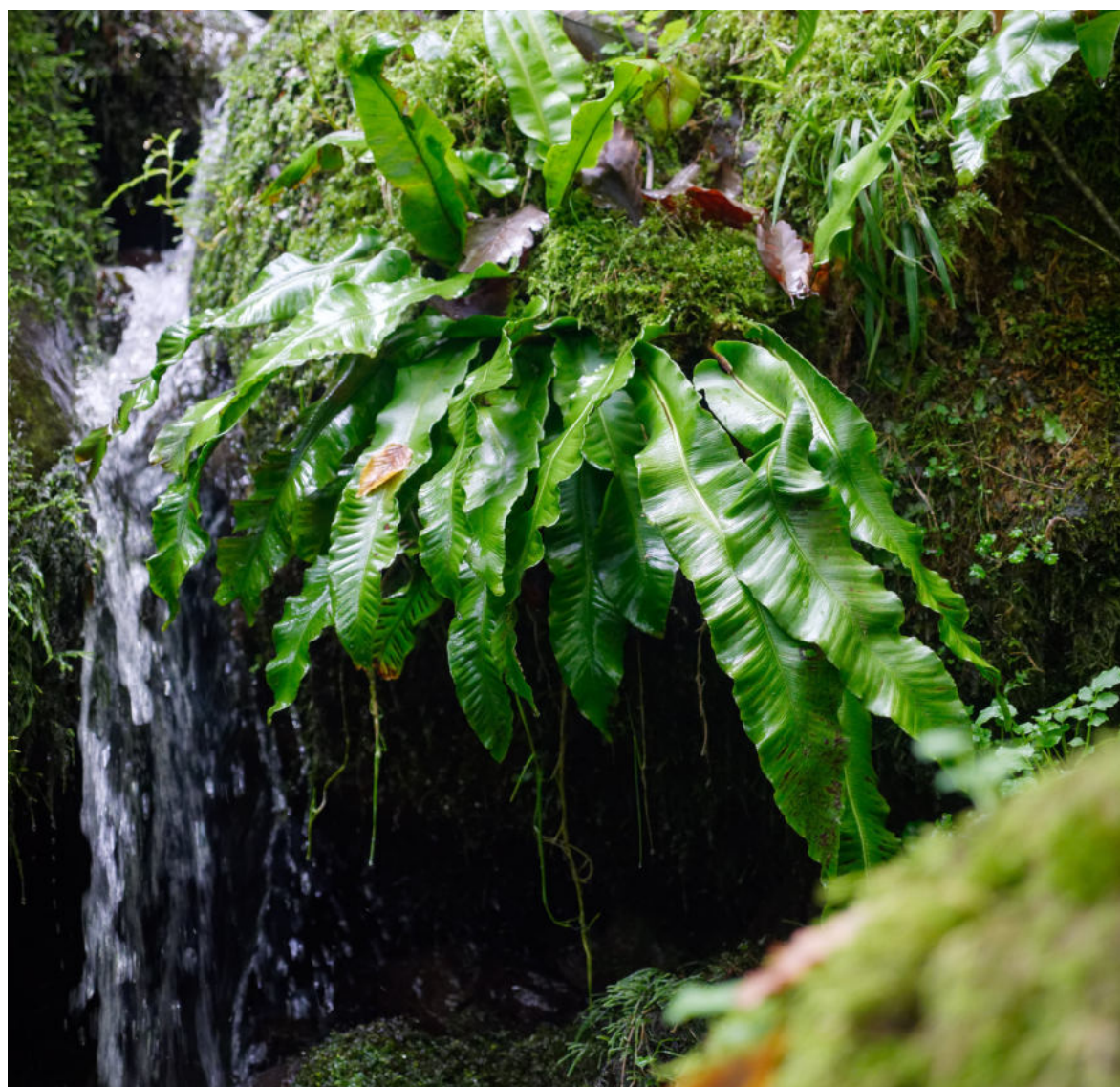
კოლხური ტყეები

ტყე არის გეოგრაფიული ლანდშაფტის ნაწილი, იმ ხეების, ბუჩქების, ბალახების, ცხოველებისა და მიკროორგანიზმების ერთობლიობა, რომლებიც განვითარების პროცესში ერთმანეთთან არიან დაკავშირებული და გავლენას ახდენენ, როგორც ერთმანეთზე, ისე გარემოზეც.

ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

კოლხური ტყე

კოლხური ტყე სითბოს
მოყვარული სახეობების
თავშესაფარს წარმოადგენს.
კოლხეთის ტყეებში მრავალი
რელიქტური მერქნიანი და
ბალახოვანი
მცენარეების სახეობა ხარობს
-სწორედ ის
მცენარეები, რომლებიც
ევროპაში მრავალი
მილიონობით წლის წინ იყო
გავრცელებული და
გამყინვარების პერიოდში
გადაშენდა.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თაყვანისცემის ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
აპორტივებს ფონდი „კანადა-სა
ფინანსური დახმარება“

RITA
Region in Transition

BLACK SEA ECOCADREARY

მაჭახელის ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

კოლხური ტყეები გამოირჩევა რელიქტური და ენდემური სახეობების მრავალფეროვნებით.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ პროგრამა „RITA“ რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
ახორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის“.

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

მაჭახელას ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე
გავრცელებულია

სულ 548
მცენარეები

სულ 20
ამფიბიები
ქვეწარმავლები

სულ 31
თევზები

სულ 92
ფრინველები

სულ 43
ძუძუმწოვრები

Cyclamen adzharicum
აჭარული ყოჩივარდა

მაჭახელას ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე გავრცელებულია

მცენარეები:

სულ 548-მდე სახეობაა გავრცელებული, აქედან საქ. წითელი
ნუსხა - 12, IUCN-ის წითელი ნუსხა - 7, კავკასიის - 52. მათ შორის 55
ენდემური სახეობაა:
21-კავკასიის;
3-საქართველოს;
25-კოლხეთის
4-აჭარა-ლაზეთის
2-აჭარის

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
ახორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის.“

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები:

- უთხოვარი (*Taxus baccata*),
- კოლხური სურო (*Hedera pastuchovii*),
- ჩვეულებრივი წაბლი (*Castanea sativa*),
- კოლხური თხილი (*Corylus colchica*)
- ჩვეულებრივი კაკალი (*Juglans regia* L.)

ჩვეულებრივი წაბლი
(*Castanea sativa*)

უთხოვარი (*Taxus baccata*)

პონტოს მუხა (*Quercus pontica*)

კოლხური ბზა (*Buxus colchica*)

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- მედვედევის არყი (*Betula medvedevi*)
- შიშველი თელადუმა (*Ulmus glabra*)
- პონტოს მუხა (*Quercus pontica*)
- კოლხური ბზა (*Buxus colchica*)
-

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობა

- უნგერნის შქერი
(*Rhododendron ungrenii*)

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
ახორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის“.

კავკასიური ხარისძირა
Helleborus caucasicus

სმირნოვის შქერი
Rhododendron smirnowii

ფურისულა
Primula vulgaris

აჭარული ყოჩივარდა
Cyclamen adzharicum

წაბლი *Castanea sativa*

კოლხური ტყეების ერთ-ერთი წარმომადგენელი. ის მეტად სასარგებლო მცენარეა, რომელსაც ჩვენი დენდროფლორის ვერც ერთი სახეობა ვერ შეედრება. ისხამს ისეთ ნაყოფს რომელიც საუკეთესო თვისებებით ხასიათდება, როგორც საგემოვნო ასევე სასარგებლო.

წიფელი *Fagus orientalis*

მაღალი სიხშირის, შეკრულ და დაბურულ
კორომებს ქმნის, ცოცხლობს 400 წელს და მეტს,
მისი სიმაღლე 34-40მ (იშვიათად 50მ) აღწევს,
გავრცელებულია 600-1700მ, იშვიათად 2200მ.-მდეც.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
ახორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის.“

R i T A
Region in Transition

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

უთხოვარი *Taxus baccata*

მაჭახელას ეროვნულ პარკში გვხვდება ერთ-ერთი ასაკოვანი და დიდი უთხოვარის ხე, რომელიც დაახლოებით 500-600 წელს ითვლის და შეტანილია წითელ ნუსხაში, მისი გარშემოწერილობაა 5,2მ

სოკოები

მიქლიო (ქათმისბარკალა)
Cantharellus cibarius Fr

ხეთამხალი, კალმახა-სოკო
Pleurotus ostreatus

ხნეროსწვივა, წერეწო
Macrolepiota procera

ნიყვი, სოკოწითელა
Amanita caesarea

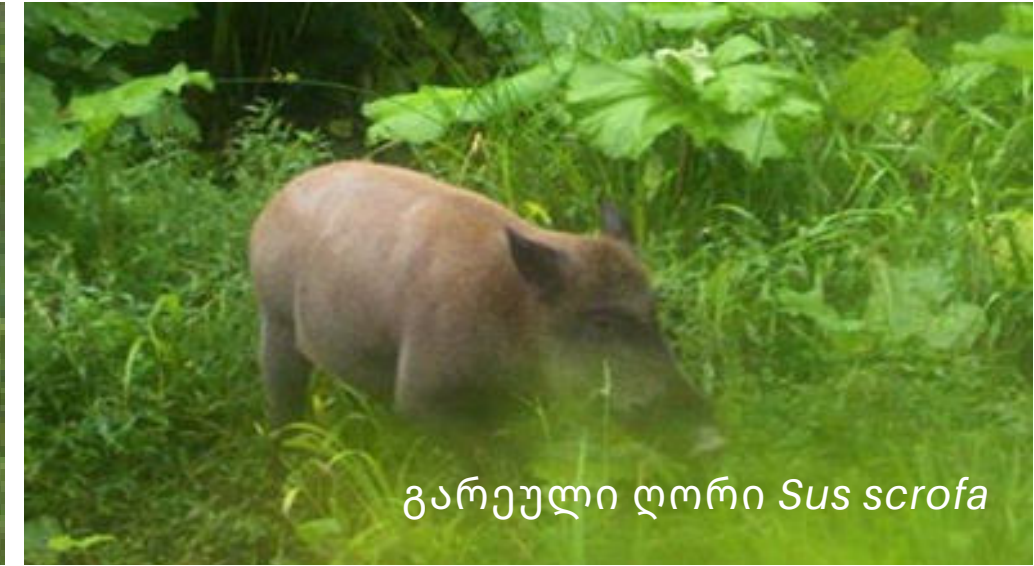

წითლუა (ბლავანა)
Russula emetica

მაჭახელას ეროვნული პარკის ფაუნა

ევრაზიული ფოცხვერი *Lynx lynx*

გარეული ღორი *Sus scrofa*

ტყის კვერნა *Martes martes*

მურა დათვი *Ursus arctos*

არჩვი *Rupicapra rupicapra*

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- არჩვი
- მურა დათვი
- კავკასიური ციყვი
- ფოცხვერი
- სამხრეთული
ცხვირნალა
- წავი
- კავკასიური
სალამანდრა

კავკასიის ენდემური ძუძუმწოვრები

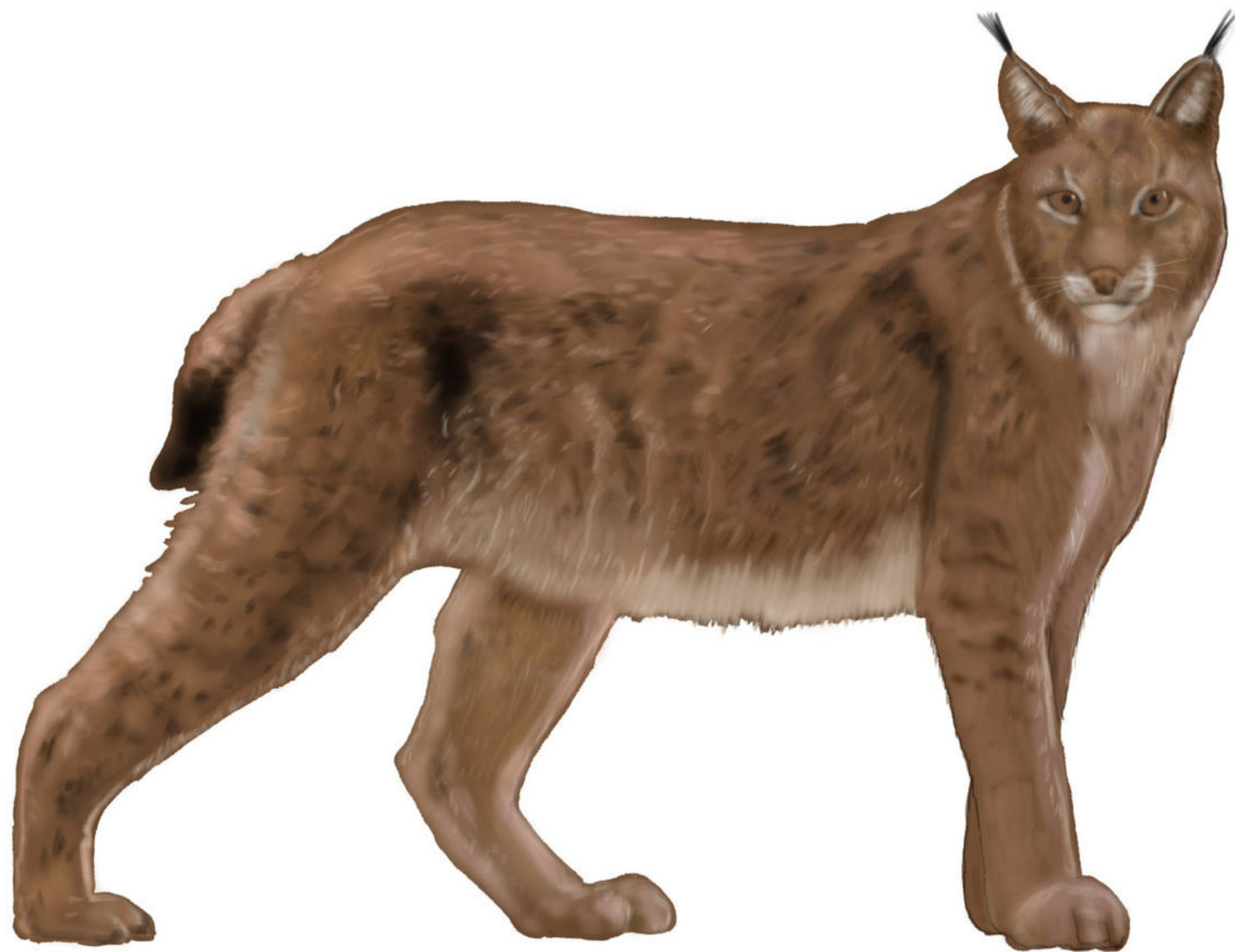
- მცირე კბილთეთრა
- რადეს ბიგა
- კავკასიური ციყვი
- კავკასიური თხუნელა

კავკასიური ციყვი (*Sciurus anomalus*)

კავკასიური ციყვი (*Sciurus anomalus*)

დაცულია საქართველოს წითელი ნუსხით, მას აქვს შესანიშნავი მხედველობა და გრძელი ფაფუკი კუდი, რომელსაც რამოდენიმე დანიშნულება აქვს: გათბობის, მზისგან დაცვის და ხიდან ვარდნისას პარაშუტის ფუნქციას ასრულებს. იკვებება როგორც მცენარეულობით, ასევე უხერხემლო ცხოველებით.

ფოცხვერი (*Lynx Lynx*)

ფოცხვერი (*Lynx Lynx*)

კატისებრთა ოჯახის
წაარმომადგენელი. გამოირჩევა
მახვილი მხედველობით და კარგი
სმენით. დაცულია საქართველოს
წითელი ნუსხით

არჩვი (*Rupicapra rupicapra*)

არჩვი (*Rupicapra rupicapra*)

არჩვი მაღალი მთების ბინადარია.
იგი ცხოვრობს სუბალპურ ზონაში.
არჩვის საბინადრო ზონა 1500-2500
მეტრამდეა ზღვის დონიდან

მურა დათვი (*Ursus arctos*)

მტაცებელი, ძუძუმწოვარი,
დათვისებრთა ოჯახისა. მისი
სხეულის სიგრძე 2,5 მ-მდე, მასა 480
კგ-მდე აღწევს.

მურა დათვი (*Ursus arctos*)

მაჭახელას ეროვნული პარკის
ფრინველები

მცირე მყივანა არწივი

მთისარწივი

ბატკანძერი

დიდი ჭრელი კოდალა

შავარდენი

ბარნაშო

ოფოფი

შავი კოდალა

ალალი

გველიჭამია (ძერაბოტი)

ბადის გრატა

შაშვი

მაჭახელას დაცულ ტერიტორიაზე გავრცელებულია ფრინველთა მრავალფეროვნება

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- ქორცქვიტა
- სვავი
- მთის არწივი
- შავი ყარყატი
- ბატკანძერი და სხვა

IUCN-ის წითელი ნუსხის სახეობები

- ქორი
- ნამგალა
- მცირე მყივანი არწივი
- ბარნაშო
- ჩვ. კაკაჩა
- უფეხურა
- ჩვ. კოჭობა
- ჩვ. გუგული
- შევარდენი
- მარჯანი
- კირკიტა და სხვა

მადლობა ყურადღებისთვის

საკონტაქტო ინფორმაცია:

ტელ: +995 595 08 60 75

Facebook: Machakhela National Park

მაჭახელას ეროვნული პარკი

e-mail:

nana.baujadze@gmail.com

web: www.apa.gov.ge

ფოტო: მაჩი ბალამუტ

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
აზორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition

პრეზენტაციაზე მუშაობდნენ: ნანა ბაუჟაძე, მაჭახელას ეროვნული პარკი და კატაჟინა ბარემბა, ეკოგანვითარების ფონდი.

ნახატები: იაკუბ ზუჟეფჩუკი

პრეზენტაცია საგანმანათლებლო პროგრამა "კოლხური ტყის" ნაწილია, რომელიც მომზადდა პროექტის "ჩვენი ტყე - აქტიური ეკოლოგიური განათლება მაჭახელას ეროვნულ პარკში"

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

More materials on
www.bsea.ge

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის“.